

دبیرستان آموزش و پرورش تهران دبیرستان آموزش و پرورش تهران تاریخ آزمون: ۹۹/۱۰/۲۳	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیردولتی هدی (دوره دوم) پاسخنامه نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تعداد صفحه: ۴ تعداد سوال: ۲۶	پاسخنامه امتحان درس: فارسی ۲ پایه: یازدهم رشته: ریاضی/تجربی/انسانی نام دبیر: خانم حجة الاسلامی
قلمرو زبانی (۷/۵ نمره)		
۱	در عبارات زیر غلط های املایی را بیابید و اصلاح کنید . (الف) چون یاران مولانا به آزار شمس <u>برخواستند</u> شمس، ناگزیر دل از قونیه برکند. برخواستند (ب) صدای <u>محیب</u> توپ ها و گلوله های دشمن مارا از خواب قرن ها بیدار کرد. مهیب (ج) خاک <u>زلیل</u> را از حضرت به چندین اعزاز می خوانند و خاک در کمال مذلت و <u>خاری</u> با حضرت عزت و کبریایی چندین ناز می کند. ذلیل ذلیل	۱
۰/۵	با توجه معنی، املای کدام واژه <u>نادرست</u> است ؟ (الف) صور : جشن ✓ (ب) طوع : فرمان برداری (ج) صعب : دشوار (د) وزر : بار سنگین	۲
۰/۵	مترادف کلمه «عقد» را در متن زیر بیابید . او را یافتم آن جا بر زیر تخت نشسته ، پیراهن توزی ، <u>مخنقه</u> در گردن و بوالعالی طبیب ، آن جا بر زیر تخت نشسته .	۳
۰/۷۵	رابطه معنایی گزینه های زیر چیست؟ (تضاد، تضمن، ترادف، تناسب) (الف) موج و دریا : <u>تضمن</u> (ب) تلاش و کوشش : <u>ترادف</u> (ج) بهار و تابستان : <u>تناسب</u>	۴
۱	معنی واژگانی که زیر آن خط کشیده شده است را بنویسید. (الف) حکمت <u>ربوبیت</u> به سر ملائکه فرومی گفت <u>پروردگاری</u> (ب) به من آورید آخر <u>صنم</u> گریزپا را <u>بُت</u> (ج) خاله ام با همه <u>تمکنی</u> که داشت قناعت می کرد. <u>ثروت</u> (د) دربار از درون در تب و تاب <u>التهاب</u> بود <u>بی قراری</u>	۵
۰/۷۵	جمله معلوم زیر را مجهول کرده و بازنویسی کنید. أسرا، سرودهای انقلابی اوایل انقلاب را می خواندند. <u>سرودهای انقلابی اوایل انقلاب خوانده می شدند.</u>	۶
۰/۵	نقش دستوری «دیروز» را در دو جمله زیر بنویسید. (الف) <u>دیروز</u> را با موفقیت سپری کردیم. (ب) <u>دیروز</u> فرصت نکردم خوب بخوابم. مفعول قید	۷
۰/۵	در مثال های زیر نقش های تبعی را بیابید و نام آنها را بنویسید. (الف) هر نفس از آواز عشق می رسد از چپ و <u>راست</u> / ما به فلک می رویم عزم تماشا که راست <u>معطوف</u> (ب) شاه از قدرت همسایه شمالی خود، <u>روسیه</u>، کم و بیش آگاهی داشت. بدل	۸
۰/۷۵	نوع وابسته های (پشین ، پسین) مشخص شده را تعیین کنید. (الف) <u>کم حافظه ترین</u> شاگردان وقت صرف کرده بودند. صفت عالی (ب) خبری سخت <u>ناخوش</u> در لشکرگاه افتاد صفت (ج) <u>میرزا</u> قائم مقام را پدر معنوی خود می دانست. شاخص	۹

۱۰	با توجه به متن زیر سؤالات را پاسخ دهید. مولانا مردی زردچهره و باریک اندام بود و چشمانی سخت جذّاب داشت و از نظر اخلاق و سیرت، ستودهٔ اهل حقیقت بود و خود را به جهان عشق کشانیده، در زندگانی اهل صلح و سازش بود. (الف) یک ترکیب وصفی در متن یابید. مردی زردچهره- مردی باریک اندام-چشمان جذّاب-(۱مورد) (ب) واژه «سخت» و «چشمان» چه نقشی در جمله دارند؟ سخت: قید چشمان: مفعول (ج) نقش دستوری کلمه «حقیقت» چیست؟ مضاف الیه (د) گروه «اهل صلح و سازش» چه نقشی دارد؟ مسند	۱/۲۵												
قلمرو ادبی (۴نمره)														
۱	هریک از عبارات گروه «الف» با کدام آرایهٔ گروه «ب» متناسب است؟ به یکدیگر متصل کنید. (در گروه ب یک آرایه اضافه است) <table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>۱-شهر عرصهٔ روز محشر را به خاطر می آورد.</td><td>الف-تشبیه</td></tr><tr><td>۲-از جای چو مار حلقه برجست</td><td>ب-حس آمیزی</td></tr><tr><td>۳-به ترانه های شیرین ، به بهانه های زرین</td><td>ج-استعاره</td></tr><tr><td>۴-بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را</td><td>د-کنایه</td></tr><tr><td></td><td>ه-مجاز</td></tr></table>	الف	ب	۱-شهر عرصهٔ روز محشر را به خاطر می آورد.	الف-تشبیه	۲-از جای چو مار حلقه برجست	ب-حس آمیزی	۳-به ترانه های شیرین ، به بهانه های زرین	ج-استعاره	۴-بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را	د-کنایه		ه-مجاز	۱
الف	ب													
۱-شهر عرصهٔ روز محشر را به خاطر می آورد.	الف-تشبیه													
۲-از جای چو مار حلقه برجست	ب-حس آمیزی													
۳-به ترانه های شیرین ، به بهانه های زرین	ج-استعاره													
۴-بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را	د-کنایه													
	ه-مجاز													
۲	با توجه به بیت « <u>زنخدان فرو برد چندی به جیب</u> / که بخشنده روزی فرستد ز غیب» به پرسش ها پاسخ دهید . الف (کنایه را پیدا کنید . کنایه از تلاش نکردن) ب (کدام واژه ها با هم رابطهٔ جناس دارند . جیب- غیب)	۰/۵												
۳	در بیت « <u>میان موج می رقصید در آب</u> / به رقص مرگ اختر های انبوه» کدام آرایه وجود دارد ؟ الف) ایهام ب)حس آمیزی ج) تشخیص ✓ د)تضاد	۰/۵												
۴	کدام قالب شعری برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی به کار می رود و از دورهٔ مشروطه رایج شده است؟ چهارپاره (دو بیتی پیوسته)	۰/۵												
۵	کلمات مشخص شده در عبارت « <u>هر دو در پالیز سعدی می چریدیم و بیشتر بر <u>فوران تخیل</u> راه می رفتیم</u> » نشان دهندهٔ کدام آرایهٔ ادبی هستند؟ استعاره اضافهٔ استعاری	۰/۵												
۶	نویسندگان آثار زیر را بنویسید. الف) روزها: دکتراسلامی ندوشن ب) مرصادالعباد: نجم الدین رازی ج) عباس میرزا آغازگری تنها: مجید واعظی د) لیلی و مجنون: نظامی	۱												
قلمرو فکری (۵/۸ نمره)														
۱	در بیت « <u>گویند ز عشق کن جدایی</u> / این نیست طریق آشنایی» کدام ویژگی مجنون بارز است؟ جداناپذیری عاشق از عشق	۰/۵												
۲	منظور نویسنده از این که می گوید : « <u>خاله ام موجود یک کتابی بود</u> » چیست ؟ تنها به یک نوع کتاب علاقه دارد.	۰/۵												

۳	مفهوم عبارت «سراچه‌ی ذهنم آماس می‌کرد» را بنویسید. دانسته‌هایم با گنجایش ذهنم در حال افزایش بود.	۰/۵
۴	در بیت زیر مولانا به کدام اصل و دیدگاه دینی، اشاره می‌کند؟ رستاخیز و زنده شدن مردگان پس از مرگ کدام دانه فرورفت در زمین که نُرست چرا به دانه انسانیت این گمان باشد	۰/۵
۵	بیت زیر بیانگر چه صحنه‌ای از جنگ است؟ جنگ سختی بود و اینقدر تعداد سربازان دشمن زیاد بود که هر کدام را می‌کشت دوباره جایگزین می‌شدند. ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت دو چندان می‌شکفت و برگ می‌کرد	۰/۵
۶	در بیت «چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمان گیر»، (چون) ها چه تفاوتی با هم دارند؟ وقتی: حرف وابسته ساز مثل: حرف اضافه	۰/۵
۷	مقصود شاعر از مصراع «بیابان بود و آب سرد و استسقا» چیست؟ الف) بی‌اعتنائی ب) راحتی طلبی ج) ناآشنایی د) ناگزیری ☒ ☐	۰/۵
۸	با توجه به عبارت زیر پاسخ دهید. «قاضی گفت: نگویم که مرا سخت دربایست نیست، اما چون به آنچه دارم و اندک است. قانعم وزر و بال این، به چه کار آید؟» الف) عبارت «نگویم که مرا سخت دربایست نیست» چه مفهومی دارد؟ نمی‌گوییم نیازمند نیستیم. ب) در عبارت کدام ویژگی اخلاقی قاضی بست آشکار است؟ قناعت داشتن و ترس از معصیت	۰/۵
۹	مفهوم مشترک بین عبارت و بیت زیر را توضیح دهید. الف) آسمان بار امانت نتوانست کشید قرعه‌کار به نام من دیوانه زدند ب) گوهر محبت بود که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند و بر مُلک و ملکوت عرضه داشته هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه داری آن گوهر نیافته. گوهر عشق و معرفت را خداوند به آسمان و زمین عرضه کرد اما آنها استحقاق آن را نداشت و امانت را به آدم داد که لایق آن بود.	۰/۵
۱۰	ابیات و عبارات زیر را ساده و روان معنی کنید. الف) به روز مرگ چو تابوت من روان شد / گمان مبر که مرا درد این جهان باشد وقتی مرگم فرارسید و مرا تشییع کردند، تصور نکن که من از اینکه این جهان را ترک کردم ناراحتم ب) کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه در راه معرفت الهی کمال عقل در این است که به ناآگاهی خودش اقرار کند. ج) یقین، مرد را دیده، بیننده کرد / شد و تکیه بر آفریننده کرد مرد درویش به لطف خدا، یقین حاصل کرد، رفت و به جای اینکه خودش کار کند، فقط به لطف الهی تکیه کرد د) ابلیس پرتلبیس یک باری گرد قالب آدم برآمد، هر چیز را که دید، دانست که چیست، اما دل را بر مثال کوشکی یافت. تا اینکه ابلیس فریبکار یکسره دور آدم چرخید. هر چیزی را که می‌دید آن را می‌شناخت، اما، دل را مانند قصری دید. هـ) این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم در نهاد تا نزدیک نماز پیشین این مرد بزرگ و نویسنده با لیاقت با شادی شروع به نوشتن کرد تا نزدیک نماز ظهر و) مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند از پنجره‌های باز و نورگیر، گریزان هستند. مردمی که به سنت‌ها و آداب کهنه عادت کردند از نوگرایی و پیشرفت و ارتباط با جهان بیرون می‌گریزند.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱